

Bedøvelse av laks

- ERFARINGER med fokus på velferd og kvalitet

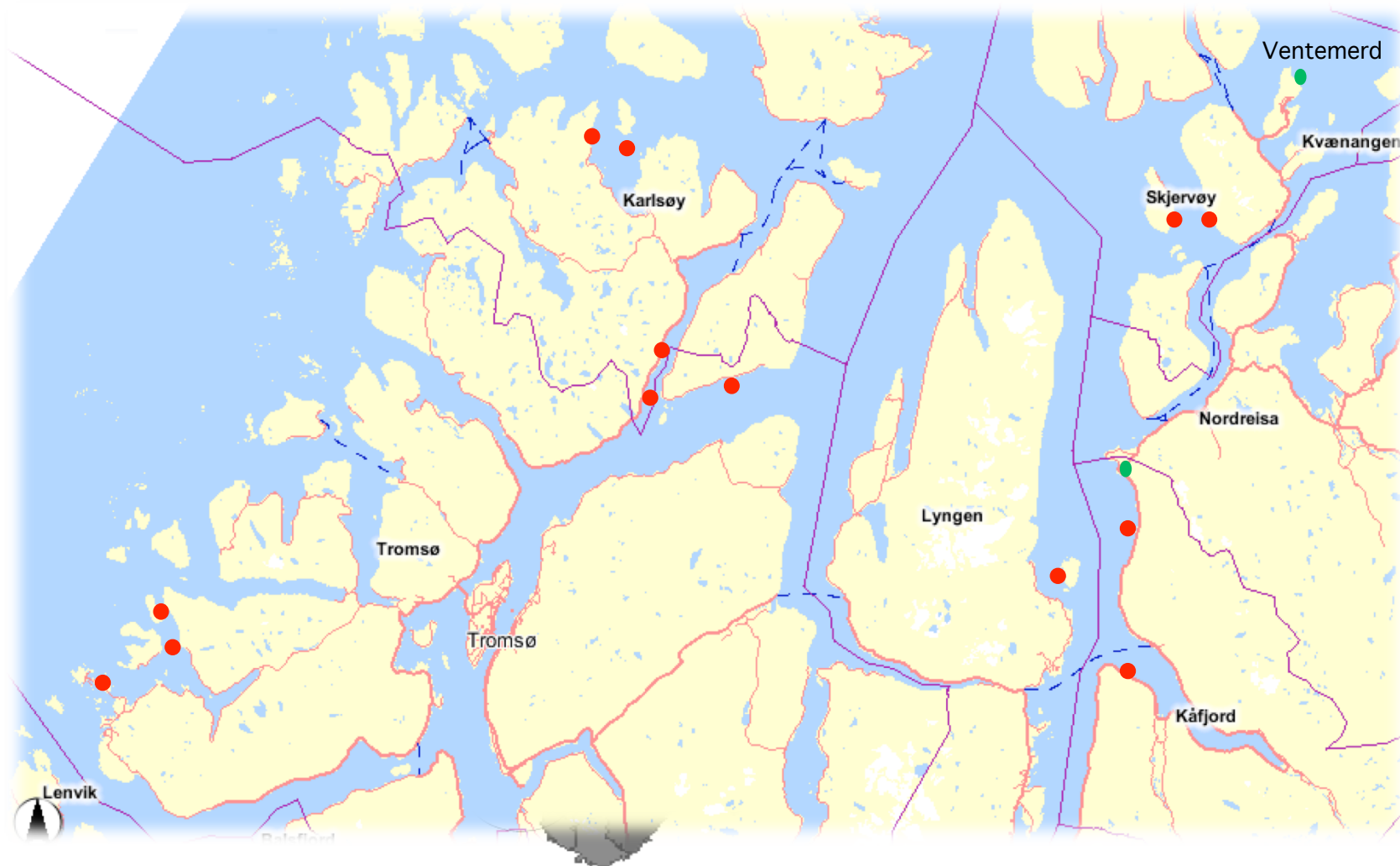
Lerøy Aurora

- ✓ 17 licenses
- ✓ 10 sites
- ✓ Volumes:
  - ✓ 2009 : 20 700 tons (gv)
  - ✓ 2010 : 20 300 tons (gv)
  - ✓ 2011 : 18 100 tons (gv)
  - ✓ 2012 : 20 000 tons (gv)
- ✓ Smoltproduction 7,5 mill smolt/year (Laksefjord AS)
- ✓ Processing at Skjervøy
- ✓ 165 employees – majority in Nord-Troms

Hvor.....

Laksefjord

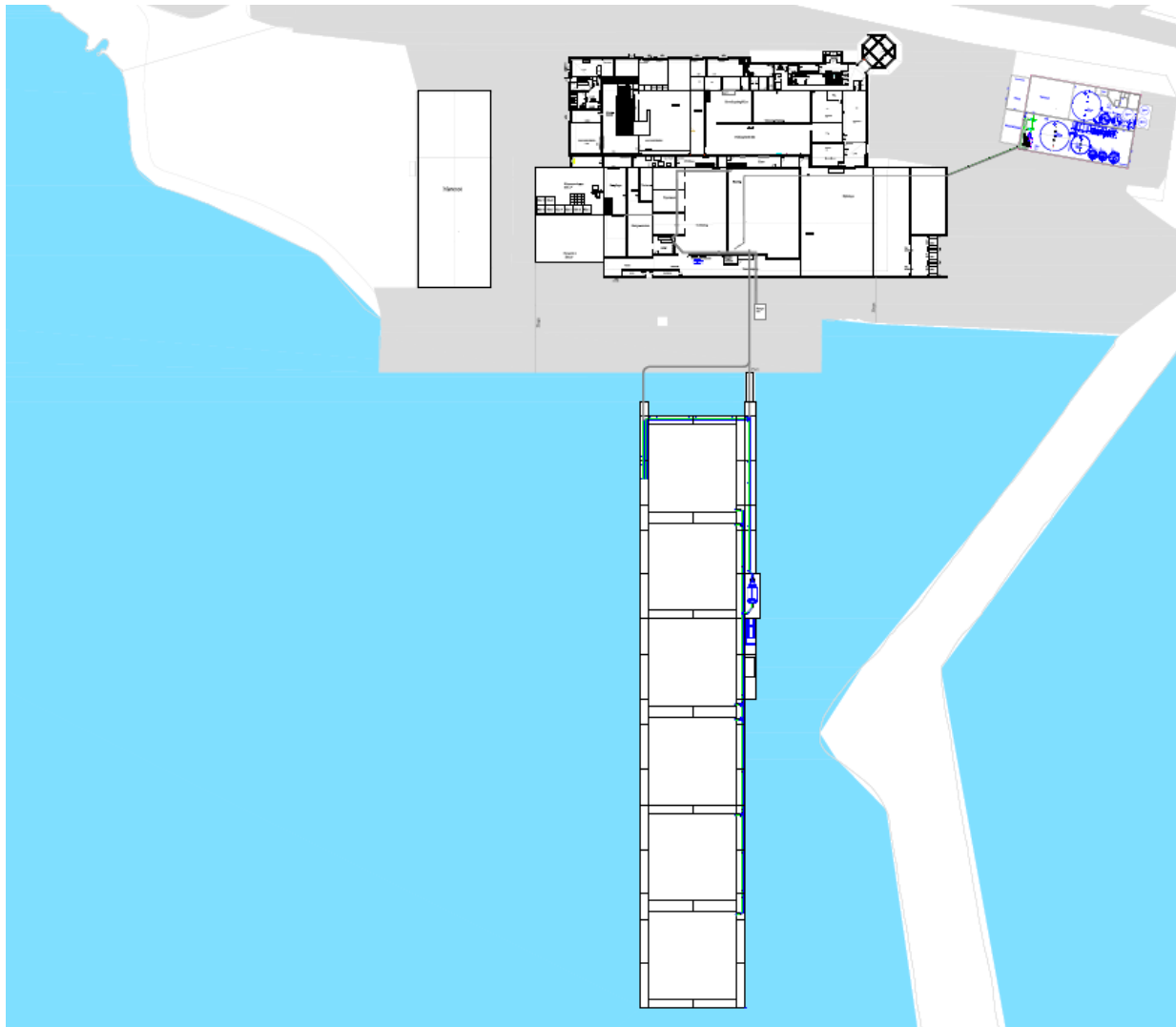
Seawater production

Processing at Skjervøy –T 126

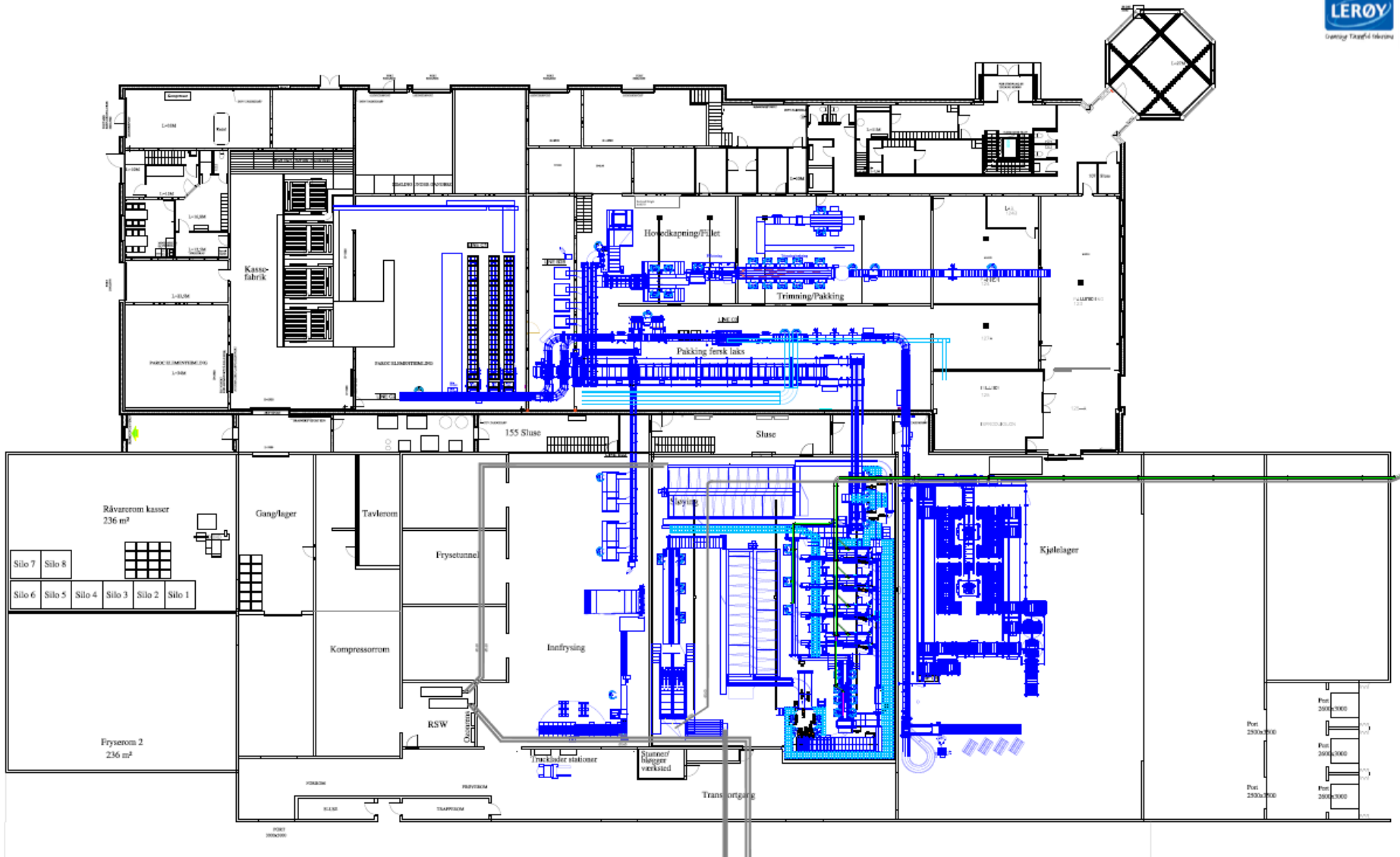

- Gutting / packing of fresh salmon
  - 140 tons / shift (8 hours)
  - Filet processing
    - 3000 tons / year
  - Storing cages – 600 tons gw
  - Freezing and freeze packing
  - EPS – package produktion
  - High flexibility
  - Stable year-around supplies

Layout

LERØY

Quality certifications

Auditor
136026

BUREAU VERITAS
Certification

Certification

Awarded to

Lerøy Aurora AS, Prossellanlegget

Postbox 2123, 9267 Tromsø, Norway

The company has been evaluated by Bureau Veritas Certification
(UKAS acc. No. 008) and found to meet the requirements of

**GLOBAL STANDARD FOR FOOD SAFETY
ISSUE 5**

Scope:

Slaughtering and processing of salmon and trout

Product Categories: 4
Achieved Grade: A

Original audit date:	28-10-2008	Audit date:	28-10-2008
Next audit due date:	28-10-2009	This certificate is valid until:	09-12-2009
Certificate Number:	DNKFC90040F	Issue date:	09-02-2009

Hank Engeltvedt
Authorised by
Managing office: Christian Frøholm & Ole Anton, 8154 Oda, Norway
Certification office: Odebovegsgade 18, DK-5000 Frederiks, Denmark

BUREAU VERITAS
Certification

Certification

Awarded to

LERØY AURORA AS

POSTBOKS 2123, 9267 TROMSØ

GGN: 4050373034566

REGISTRATION NUMBER: **BVC-E NW09001**

Bureau Veritas certifies that, according to the audit results of inspection of the productive processes/products, the Integrated Aquaculture Assurance of the above supplier has been found in accordance with the requirements of the quality standard detailed below

STANDARD

GLOBALGAP Aquaculture Version 3.0-2_Sept07
Option 2

GLOBALG.A.P. (EUROPEAN GAP®)

PRODUCT SCOPE: AQUACULTURE

PRODUCT SCOPE AND TRADE/PRODUCT MARKS

PRODUCT	TONS	CHAIN OF CUSTODY
SALMON	20.000 tons/year	YES
SMOLT SALMON	5.000.000 pieces	YES

FARMING SITES: see appendix 1

CHAIN OF CUSTODY

COMPANY NAME	FULL ADDRESS	ACTIVITY SCOPE
LERØY AURORA AS, PROSSANLEGG (T-126)	STRANVEIEN 10, 9180 SKJERVØY	SLAUGHTERING

SITES' PRODUCER: see appendix 1 and 2

Date of revision: **16th February 2009**

Subject to the continuous satisfactory operation of the organisation's Integrated Aquaculture Assurance, this certificate is valid until:
15th February 2010

To check the validity of this certificate please call (91 2702200)

Further clarification regarding the scope of this certificate and the applicability of the management system requirements may be obtained by consulting the organisation

Certificate Number: ESPMDI90017332

Decision Date: 16th February 2009

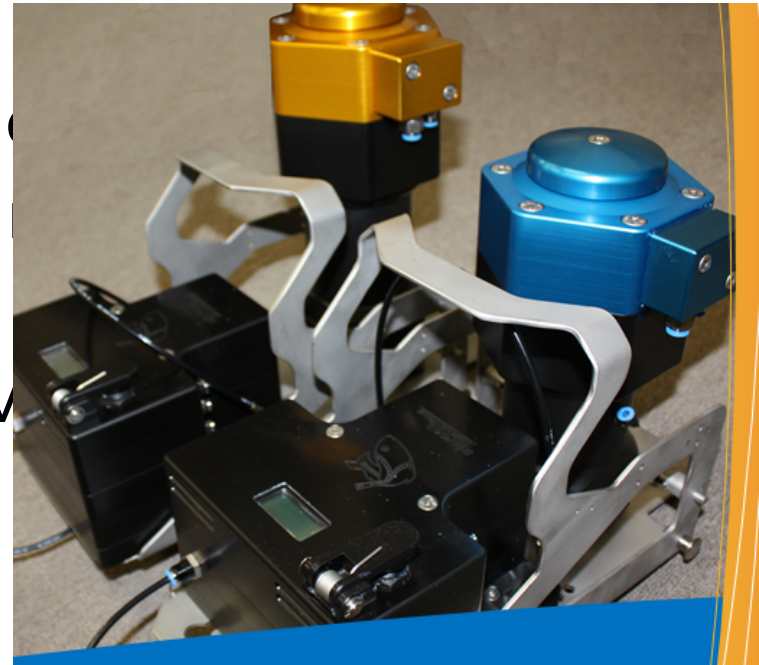
Offsite Coordination Bureau Veritas Certification
Offsite Assurance Bureau Veritas Certification
C/O Sigurdha Petersen, 2228
Kalle, Carha - P.O. Group
2018 (Aarhus) - Skotland (Singapore)

- Matvaresikkerhet
  - Mikrobiologi
  - Sporing
- Velferd
  - Stress
  - Lidelse
- Kvalitet
  - Tekstur
  - Farge, fettinnhold

Vi må
forholde
oss til
flere
«begreper
»
Kvalitet
holder ikke
lenger

- Bedøvelse
  - 1. generasjon SI-5 – pneumatisk stunning

- Bløgging
  - SI-7 bløggemaskiner
  - 1 stk SI-7C kombi

- Levert av Seafood Innov

- Valget tatt i 2009 utfra følgende forutsetninger.....
  - Forbud mot CO2 (bedøving) på gang
  - Erfaring med kvalitetsproblemer med el. I søsterselskap
  - Pre rigor strategi – forventet lenger pre rigor tid
  - Velferd - retningsorientering
  - «magefølelse»
  - Vi ønsket «å prøve»
  - Hint fra Mattilsynet..... (veiledning til forskrift)
- Men vi kan sammenligne KUN med CO2 utfra egne erfaringer!

Bedøvelses system

- Swim-in
- Etterkontrollbord
- Etterkontrollbord II
- Back up-stunner / bløggemaskin (combi)
- Utblødning

- Flow av fisk fra fiskepumpe (kapasitet bedøving)
- Lys i adferdskar
- Helsetilstand / kondisjon
- I sum: Adferd fisk
  - I avkast
  - I adferdskar

Fokus på velferd

- ***Bra fiskevelferd = bra kvalitet!***
- Optimale vekstforhold
- Fokus spesielt på brønnbåt lasting og ventemerd

- Bedøving / avliving – reduksjon av stress
- Erfaringene våre er:
  - Bedre utblødning
  - Lang pre rigor tid
  - Bløtere rigor
  - Bedre tekstur filet

- Uthvilt fisk hele veien inn i slakteriet!
  - Fokus på restitusjonstid i ventemerde
  - Restitusjonstid i brønnbåt
  - Ro i avkastet
  - Ro i adferdskaret

- Har trigget forbedringer:
  - Fiskepumpe kapasitet
  - Overvåking brønnbåt
  - Overvåking bedøving

- Avkast er et viktig tema!

- Restitusjonstid BB
- Overvåking BB – dokument følger fisk

- Fiskevelferds kurs
  - Bedømming av bedøvelse utføres av operatør
  - Holdninger og mentalitet
- Registrering av bedøving

- Kjønnsmoden fisk er vanskelig å bedøve
- Mentalitet / opplæring
- Vedlikehold på SI-5
- Svak fisk.....
- Men:
  - Smertefri igangkjøring!
  - Gode erfaringer med kvalitet